

Verksamhetsberättelse 2024

Vård- och omsorgsnämnden (VON)

Uppdragsbeskrivning

Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde omfattar vård och omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning:

- Hemtjänst
- Äldreboende inklusive demensboende
- Korttidsboende
- Dagverksamhet för äldre och dementa
- Gruppboende och serviceboende för funktionsnedsatta
- Daglig verksamhet och sysselsättning
- Personlig assistans
- Bostadsanpassning och hjälpmedel
- Förvaltning av taxor, avgifter och hyror inom området
- Myndighetsutövning
- Hälso- och sjukvård hos nämndens interna och privata vårdgivare
- Hemsjukvård
- Social och medicinsk tillsyn inom nämndens verksamheter
- Uppsökande verksamhet

Nämnden är ansvarig vårdgivare för internt och externt beställd verksamhet enligt gällande lagstiftning.

Året som gått

Det förebyggande arbetet som fortsätter, går helt i linje med Nära vård och den nya Socialtjänstlagen som väntas träda i kraft 1 juli 2025. VON och DSO har påbörjat arbetet med omställningen till att arbeta mot mer förebyggande, tillgängliga, tillitsskapande, jämställda och kunskapsbaserade arbetssätt.

Kortvårdsplatserna för våra äldre räcker inte till, vilket innebär att det har varit nödvändigt att hyra 10 platser på Hållet, men problemet kvarstår, så under 2025 kommer 11 platser ytterligare att hyras på Björntorp, Oxelösund.

Under hösten har det kommit fram att det sker oegentligheter i form av t ex otillåtna begränsningsåtgärder och ekonomiska övergrepp på några av våra gruppboenden inom Funktionsstödsomsorgen. Detta har skapat stor oro och otrygghet, vilket genererat att det nu pågår en utredning inom alla våra gruppboenden inom FSO.

VON och DSO fortsätter med gemensamma krafter arbetet mot en ekonomi i balans.

Väsentliga händelser

Omsorgslyftet

Några månader in på det nya året blev det beslutat att statsbidraget Äldreomsorgslyftet får sin fortsättning. Vård- och omsorgsnämnden kommer inledningsvis att starta tre olika utbildningar via Campus Nyköping - yrkessvenska, undersköterska och specialistundersköterska palliativ vård. Den sistnämnda hann starta under 2024.

Matinköp och skåp

Sedan tidigare har Mathem varit enda leverantören av mat till kommunens hemtjänstkunder. Avtal slöts i början av hösten även med Stora Coop Nyköping, som blev valbara från 11 september.

Hållet

I april öppnade 10 vänteplatser i Regionens lokaler där äldreboendet Hållet tidigare låg. Syftet är att minska trycket på kortvården så att utskrivningskara patienter ska kunna tas hem från lasarettet.

Projektering gruppboendestäder

Under sommaren startade arbetet med att projektera inför byggandet av tre nya gruppboendestäder.

Bostad först

Hösten 2023 slöts överenskommelser om idéburna offentliga partnerskap med såväl Stadsmissionen som Verbandi i samverkan med Socialnämnden avseende insatsen Bostad först. I september 2024 beslutades om fortsatta överenskommelser. Den gemensamma samhällsutmaningen är att minska hemlösheten i Nyköpings kommun. De första personerna har fått ta del av insatsen.

Egen bostad med stöd

Även Vård- och omsorgsnämndens egen insats Egen bostad med stöd har börjat komma igång och en handfull personer har fått insatsen beviljad. Målgrupp är personer som redan bor i särskilt boende/bostad med särskild service enligt SoL eller LSS, men som inte längre har ett så stort stödbehov.

Uppdrag DV

Division Social omsorg fick under våren i uppdrag av Vård- och omsorgsnämnden att komma med förslag till hur daglig verksamhet och daglig sysselsättning kan utvecklas med brukarnas behov i centrum. Rapportering kommer att lämnas i början av 2025.

Uppdrag socialpsykiatri

Socialpsykiatrin behöver utvecklas och i november presenterade Division Social omsorg sina förslag i en rapport. Divisionen fick i uppdrag att genomföra föreslagna förändringar, som i stor utsträckning handlar om att skapa tydliga strukturer för samverkan, så att man bildar rätt forum med rätt deltagare för varje brukares individuella behov i fokus. Arbetet ska presenteras löpande under 2025.

Årets måluppfyllelse för målområden

Hållbar utveckling

Bedömning

Inom hela Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde pågår åtgärder för att effektivisera verksamheten och öka inslagen av digitalisering. Detta ger en hållbar utveckling genom besparingar avseende såväl ekonomi som miljö samtidigt som individers behov sätts i fokus.

Verksamhetsområde Social Hållbarhet

I fokus mandatperioden 2022-2026

Nyköping ska vara en kommun präglad av trygghet och med en kvalitativ och stark välfärd där fler får chansen att försörja sig och leva på en egen lön.

Minskad segregation och utanförskap.

Möjlighet till ett rikt kultur- och fritidsliv i hela kommunen och för alla.

Bedömning

MÅL NÄMND

Nyköpings kommun ska vara tryggt, jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för god hälsa och livskvalitet

Varje verksamhet har en plan för hur patienten och dennes anhöriga görs delaktiga i den enskildes vård.

Användningen av mobila och digitala lösningar ska öka och användas resurseffektivt.

Bedömning

Utvecklingsarbetet med välkomstsamtal enligt Nyköpings hemtjänstmodell har pågått under hela året och är en viktig del i att göra kunderna och eventuella anhöriga delaktiga i de insatser som kommer utföras. Förväntningar och vad som är betydelsefullt för varje kund diskuteras för att insatser ska kunna utföras utifrån ett personcentrerat och hälsofrämjande arbetssätt med fokus på att bevara kundens egna förmågor. Även på särskilda boenden erbjuder man välkomstsamtal. Där har det också varit ett fokus på anhörigas situation. Som en del av en trygg inflyttning på särskilt boende och i linje med omställningen till Nära vård har vissa boenden börjat erbjuda hembesök inför inflyttning. Syftet med hembesöket är att ge den enskilde en första kontakt med personal på boendet samt att få information och möjlighet att ställa frågor.

Lifecare mobil omsorg (LMO) har implementerats i samtliga hemtjänstgrupper. Det innebär ett digitalt arbetssätt som både spar tid och ökar rättssäkerheten då personalen har mobil tillgång till kundernas genomförandeplaner. En annan effekt är en förbättrad informationssäkerhet genom minskad pappershantering. Även boendestödet inom funktionsstödsomsorgen kommer att gå över till LMO som dokument och planeringssystem.

Hemtjänsten har fortsatt arbetet med att möjliggöra för anhöriga som inte kan delta fysiskt att kunna delta digitalt eller per högtalartelefon vid välkomstsamtal och uppföljningar, med den enskildes samtycke.

Inom myndighetsfunktion Äldre har e-tjänster tagits fram och lanseras i januari 2025. Samtidigt införs förenklad handläggning gällande vissa serviceinsatser, som en av e-tjänsterna är kopplad till. Arbetet med att öka andelen tillsynsbesök via kamera eller telefon pågår.

Inom hälso- och sjukvården finns ett pågående arbete i samarbete med Region Sörmlands vårdcentraler med att implementera digitala hembesök hos patient. Arbetet fortsätter under 2025.

SÄRSKILT UPPDRAG NÄMND

Utifrån den förstärkning av myndighetsfunktionen som gjordes under 2023, säkerställa att DSO uppnår planerade effekter vad gäller alltid aktuella beslut, beslut utifrån behov och rättssäkra beslut.

Under våren 2023 förstärktes Myndighetsfunktionen Äldreomsorg med två gruppleddare, vars huvudsakliga uppgift är att bistå handläggarna, ge vägledning i komplexa ärenden och skapa samsyn. I samarbete med enhetschefen och på uppdrag av nämnden har gruppleddarna genomfört granskningar som en del av kvalitets-säkringen av verksamheten samt för att säkerställa att man arbetar enligt nämndens riktlinjer. Myndighetsfunktionens uppföljning av beslut fyller en mycket viktig funktion för att säkerställa att besluten är aktuella och därmed att hemtjänstens resurser används effektivt. Det arbetet behöver intensifieras under 2025. Samma fokus på uppföljningsarbetet gäller för funktionsstödsomsorgen framöver.

Verksamhetsområde Ekologisk hållbarhet

I fokus mandatperioden 2022-2026

Nyköping ska gå före i klimatomställningen. Det miljöstrategiska arbetet ska stärkas och kommunens samverkan med näringsliv, föreningsliv och invånare för en snabbare klimatomställning ska utökas.

Den kommunala organisationen ska vara beredd att prova nya lösningar och gå före i den gröna omställningen och i samarbete med näringslivet på bästa sätt möjliggöra för företagare att ställa om och bidra till att stärka klimatnyttan i Nyköping. Den miljö- och klimatpolitik som majoriteten driver baseras på effektiva och mätbara åtgärder.

Bedömning

MÅL NÄMND

Nyköpings kommun ska ligga i framkant i den gröna omställningen för hållbar utveckling. Genom att öka takten i klimatomställningen ska Nyköpings kommun vara klimatneutralt 2045.

Kommunövergripande gäller att energiförbrukning och avfall ska minska successivt för varje år. Samtidigt ska andelen fossilfritt bränsle öka. Tillkommande mål för DSO är att antalet utskrifter ska minska.

Bedömning

Äldreomsorgen har arbetat med införandet av e-tjänster som lanseras i januari 2025, vilket på sikt minskar pappersanvändningen. Det finns bokningsbara tjänstecyklar och personalen uppmuntras att använda dessa istället för bil vid kortare resor. Myndighetsfunktionens handläggare får nu kunder utifrån geografisk indelning, vilket innebär färre bilresor utanför tätorten.

Hemtjänsten arbetar utifrån geografiska team för att minimera resandet. Med hjälp av statsbidrag har också cyklar, elcyklar och elmopeder köpts in att använda istället för bil.

Korttids och fritids för barn med funktionsnedsättningar har gått över till att handla via internet och målet är att sluta göra småinköp via bilresor. Verksamheten ser också över matinköpen för att minska matsvinnet.

Inom funktionsstödsomsorgen har kärnverksamhetens frågor kring ekonomi och kvalitet varit i fokus. Därav har inte denna fråga prioriterats. Dock kommer att arbete att göras för att minska antalet utskrifter.

Effektiv organisation

I fokus mandatperioden 2022-2026

Styrmodell ska fortsätta utvecklas med stärkt resultatansvar och ökade krav på effektiviseringar i verksamheten.

Ekonomisk ordning och reda ska råda i kommunens ekonomi.

Kärnverksamheten ska prioriteras.

Bedömning

Inom Division social omsorg pågår arbetet med att effektivisera och nyttja befintliga resurser på bästa sätt. Bland annat handlar det om att nyttja uppkomna resursspass, utifrån heltid som norm och de nya bestämmelserna om dygnsvila, på ett effektivt sätt. Nämnden fortsätter att satsa på förbyggande, hälsofrämjande och rehabiliterande åtgärder för att minska behovet av mer omfattande och kostsamma insatser på längre sikt.

SÄRSKILT UPPDRAG KF

VON ska tillsammans med DSO säkra en ekonomi i balans

Startdatum	Slutdatum	Status
2024-01-01	2024-12-31	

Inom särskilda boenden för äldre har det varit fokus på att utveckla ett arbetssätt som innebär ett effektivt nyttjande av den resurstid som uppstått på grund av heltid som norm och de nya bestämmelserna om dygnsvila, vilket i sig lett till överkapacitet. Likaså pågår ett arbete med att minska antalet årsarbetare. Risk- och konsekvensanalyser på verksamhets- och enhetsnivå har påbörjats och fortsätter under 2025. Minskat antal årsarbetare kommer troligen kunna uppnås via naturliga lösningar, som att inte återbesätta tidigare vakanser eller ersättningsrekrytera efter pensioneringar.

Inom hemtjänsten finns nu ett bra samarbete mellan de olika hemtjänstgrupperna, vilket innebär att grupperna kan dela på tillgängliga vikarier, liksom att hjälpa varandra i verksamheten för att inte behöva tillsätta vikarier alls i vissa lägen. Detta arbetssätt har gett positiva effekter på ekonomin. Man har också minskat antalet grupplokaler samt identifierat andra kostnadsdrivande delar att jobba aktivt med.

Inom hälso- och sjukvården är rekrytering av sjuksköterskor ett ständigt pågående arbete för att inte vara beroende av bemanningssköterskor. Detta är ett prioriterat steg i arbetet för en ekonomi i balans. Kostnaden för inhyrd personal har minskat jämfört med föregående år.

Funktionsstödsomsorgen har under 2024 utfört en rad aktiviteter kopplade till att säkra en ekonomi i balans. En utbildning för chefer i bemanningsekonomi har genomförts. En minskning av antalet årsarbetare är pågående efter att riskanalyser utförts och scheman läggs om. För att göra verksamheten mer effektiv har ett led av områdeschefer tillsatts. Den förväntade effekten är bland annat att verksamheten bättre ska kunna följa upp sina mål och skapa en tydlig färdriktning. En utvärdering av organisationens uppbyggnad kommer att krävas under senare delen av 2025.

Korttids och fritids för barn med funktionsnedsättning har anpassats till faktiskt behov och efterfrågan när det gäller såväl bemanning som lokaler och man har fikus på att arbeta resurseffektivt och brukaranpassat. Morgonfritids har övergått till division Utbildning i form av ett pilotprojekt. Det förväntas innebära såväl ekonomiska som kvalitetsmässiga förbättringar för berörda barn. Långsiktigt ser verksamheten att det finns ytterligare möjligheter till att öka resurseffektiviteten genom att förstärka samverkan i flera delar.

SÄRSKILT UPPDRAG NÄMND

Ta fram en rutin för i vilka lägen och efter vilken typ av händelser i verksamheten som polisanmälan ska göras, vilken ska gälla inom samtliga verksamheter inom Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde.

Startdatum	Slutdatum	Status
2024-01-01	2024-12-31	

Det finns en kommunövergripande rutin som verksamheterna bedömer som tillräcklig. Därmed är uppdraget genomfört.

Kultur och fritid

I fokus mandatperioden 2022-2026

Nyköpings kommun kännetecknas av trygghet, närhet och framtidstro. Här blir du inspirerad, uppmuntrad till kreativitet, utveckling och samarbete.

Bedömning

Inom såväl äldreomsorgen som funktionsstödsomsorgen pågår en rad åtgärder för att skapa aktiviteter och meningsfull fritid.

MÅL NÄMND

Möjlighet till ett rikare kultur- och fritidsliv i hela kommunen och för alla.

Önskat resultat för planperioden är att boende på äldre- och demensboenden har en nöjdhet vad gäller aktiviteter och utvistelser minst i paritet med riket och att volontärverksamheten växer sig starkare för varje år, så att den kommer allt fler till del.

Bedömning

Samtliga särskilda boenden arbetar för att regelbundet erbjuda aktiviteter, både enskilt och i grupp utifrån hyresgästernas behov. Anpassningar har genomförts genom att se över vilka aktiviteter som finns och reviderat vissa aktiviteter utifrån hyresgästernas intresse och förmåga. Flera boenden har även påbörjat ett arbete med att kontinuerligt informera anhöriga och andra besökare om vilka aktiviteter som erbjuds på avdelningarna. Resultatet från brukarundersökningen för särskilt boende i kommunal regi visar på en stor förbättring sedan föregående år gällande aktiviteter som erbjuds på äldreboende. Resultatet för de kommunala särskilda

boendena (57 %) ligger dock fortfarande under rikets genomsnitt (59 %), men skillnaden har minskat betydligt jämfört med året innan. För Nyköping totalt ligger nöjdheten på 61 %.

Volontärverksamheten, som startade i november 2023, har bidragit till ett rikare socialt liv för äldre. För närvarande finns 30-40 aktiva volontärer som gör en insats för äldre personer i både ordinärt boende och särskilda boenden. En ny marknadsföringssatsning är planerad till våren 2025.

Social omsorg

I fokus mandatperioden 2022-2026

Nyköping ska vara en kommun präglad av trygghet och med en kvalitativ och stark välfärd. Möta ökade krav på områden som "Nära vård", hälsofrämjande och förebyggande vård.

Bedömning

Det utvecklingsarbete som pågår för nämndens del och inom Division Social omsorg följer andemeningen med Nära vård. Det är en omställning som pågår i hela landet. Tanken är att vården ska vara så nära individen som möjligt. Basen är individens egenvård och därefter det stöd som kommuner och regioner kan ge för att bibehålla förmågor så länge som möjligt.

Exempel på satsningar som nämnden gjort mot den bakgrunden avser:

- Myndighetsfunktionen
- Smarta hemmet
- Volontärverksamheten
- Dagverksamheten
- Rehabverksamheten

Inom äldreomsorgen finns flera exempel på verksamheter och arbetssätt som startat och som går hand i hand med omställningen till en Nära vård; Hemgångsteamet, Resursteamet Demens och Fallpreventionsteamet. Även inom funktionsstödsomsorgen är det fokus på det hälsofrämjande och funktionsbevarande med brukaren i centrum.

MÅL KF

Äldre klarar sig längre i ordinärt boende utan större insatser tack vare ett framgångsrikt funktionsbevarande arbete

Önskat resultat:

Snittåldern vid inflyttning på särskilt boende för äldre ökar samtidigt som nöjdheten med tillvaron ökar hos personer i ordinärt boende.

Bedömning

Snittåldern vid inflyttning ligger relativt oförändrat jämfört med i fjol på 85 år. Däremot har antalet ansökningar minskat.

Myndighetsfunktionen Äldre samverkar med arbetsterapeuter inför beslut om särskilt boende. Detta är en del av det hälsofrämjande och funktionsbevarande arbete som bedrivs inom äldreomsorgen.

Inom hemtjänsten och dagverksamheten har nästan samtliga grupper hunnit få utbildning i hälsofrämjande förhållningssätt. Detta hjälper till att öka fokuset på vad kund själv kan utföra för att bevara förmåga och hälsa. Hemtjänsten arbetar med att samtliga genomförandeplaner ska vara upprättade i delaktighet och ur ett hälsofrämjande perspektiv.

Dagverksamheten, som är en viktig insats för kvarboende i ordinärt boende, har samma fokus på vad dag-gästerna kan klara själva i syfte att bibehålla så många funktioner som möjligt så länge som möjligt.

Hemgångsteamet arbetar för att trygga upp hemtjänstkunder i samband med utskrivning från lasarettet. Arbetssätt och insatser är utformade utifrån ett hälsofrämjande arbetssätt, med målet att den enskilde ska klara att utföra saker på egen hand och återgå till sin vanliga förmåga. Effekterna för de kunder som har varit inskrivna i teamet har visat att behovet av insatser gradvis har minskat.

På korttidsboende förbereder det hälsofrämjande arbetssättet hyresgästerna för att återvända antingen till ordinärt boende eller till ett särskilt boende. Detta uppnås genom genomförandeplaner som tydligt utgår från det hälsofrämjande förhållningssättet, personlig vårdplanering och rehabiliterande insatser.

MÅL NÄMND

Ett aktivt användande av kvalitetsregistren Senior Alert, BPSD, Palliativa registret och HALT, ger en kvalitetssäkrad och preventiv vård.

Samtliga verksamheter deltar aktivt. Målvärden:

- Senior alert, hemsjukvård: 50 % av patienterna ska registreras inkl bakomliggande orsaker, åtgärder och uppföljning
- Senior alert, säbo: 80 %
- Halt, hemsjukvård: 50 %
- Halt, säbo: 80 %
- Palliativregistret: 100 % ska registreras
- BPSD: 70 % på dbo ska ha två skattningar gjorda under året

Bedömning

Senior alert ett verktyg för att stödja vårdprevention, prevention för äldre personer som riskerar att falla, få trycksår, utveckla undernäring och ohälsa i munnen eller har problem med blåsdysfunktion. Det syns tydligt förbättrade resultat när det gäller riskbedömningar, åtgärder och uppföljningar inom Senior alert. Hemsjuk-

vården uppnår ett resultat på 40 % registreringar i registret, vilket är en stor ökning jämfört med de 12 % som registrerades år 2023. Dock uppnås inte målet på 50 %. Inom särskilt boende är resultatet 85 %, vilket är högre än målet på 80 % för 2024.

HALT är ett verktyg för att samla data gällande vårdrelaterade infektioner, förekomst av riskfaktorer hos vårdtagare och antibiotikaanvändning. Totalt 260 vårdtagare inom särskilt boende har inkluderats i HALT-mätningen, vilket motsvarar 52 %. Målet att 80 % ska registreras uppnås därmed inte.

Nuvarande verksamhetssystem ger inte möjlighet att följa upp andelen dödsfall som registrerats i Palliativ-registret. Det som går att följa upp är antalet registreringar, vilket har ökat marginellt från 125 år 2023 till 128 år 2024.

Gällande BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symptom vid Demens) uppnås inte målet om att 70 % på demensboende ska ha två skattningar genomförda under året. Arbetet med BPSD behöver förbättras för att nå målet under kommande år.

SÄRSKILT UPPDRAG NÄMND

Implementera vårdförlopp "svårläkta sår" enligt nationellt program.

Genom kompetenshöjande insatser samt införande av ett strukturerat och evidensbaserat omhändertagande för hemsjukvårdens patienter med svårläkta sår, främjas en jämlik och effektiv vård.

Startdatum	Slutdatum	Status
2024-01-01	2024-12-31	

Samtliga sår inom hemsjukvården som definieras som svårläkta, får nu en basbedömning enligt det person-centrerade och sammanhållna vårdförloppet för svårläkta sår. Flertalet utbildningar och föreläsningar har genomförts för hemsjukvårdens personal inom de ämnen där behov av kompetenshöjning särskilt identifierats. Utöver föreläsningar har det arrangerats workshops, tagits fram utbildningsmaterial och informationsmaterial om svårläkta sår.

Fokus har satts på sår och sårbehandling, vilket gjort att medvetenheten kring resursåtgång för omhändertagande av svårläkta sår har ökat. Andelen patienter med fastställd sår diagnos, vilket är grundläggande för adekvat omhändertagande och sårbehandling, har ökat. Andelen patienter med genomförd undersökning av kärlstatus samt ankel- armindex, vilket är en del av grundläggande sår diagnostik samt möjliggör patientsäker kompressionsbehandling, har ökat. Andelen patienter som tillfrågats om sårrelaterad sårsmärta, vilket möjliggör adekvat smärtbehandling och minskar lidande, har ökat. Projektet följer uppsatt tidplan och kommer fortgå under 2025.

SÄRSKILT UPPDRAG NÄMND

Ta fram ett beslutsunderlag gällande hur serviceuppgifterna på särskilt boende för äldre skulle kunna utföras av annan personalkategori än undersköterska.

Startdatum	Slutdatum	Status
2024-01-01	2024-12-31	

En ekonomisk kalkyl är framtagen i samverkan med Campus. Med den som grund kommer nämnd och division att diskutera förutsättningarna för en eventuell fortsättning.

SÄRSKILT UPPDRAG NÄMND

Integrera måltiderna på särskilt boende för äldre.

DSO och MÅS ska hitta samarbetsformer för hur man inom befintlig ekonomisk ram tillsammans kan arbeta för att uppnå en bra måltidsupplevelse för de boende.

Startdatum	Slutdatum	Status
2024-01-01	2024-12-31	

Tydliga samverkansformer och ett arbete med gemensam målbild behöver tas fram. Under året har sporadiska samverkansmöten ägt rum. Bland annat togs ett gemensamt underlag kring ett eventuellt införande av Flexi-mat på två särskilda boenden på landsbygden fram. Förslaget innebar ökade kostnader för Division Social omsorg, varför beslut fattades om att inte göra ett införande. Samverkan har även skett i samband med beställningslistor, med målet att alla boenden ska beställa på ett mer enhetligt sätt.

SÄRSKILT UPPDRAG NÄMND

Breddinföra åtgärder för att motverka händelser av det slaget som varit bakgrunden till ett stort antal Lex Sarah-rapporteringar. (Avser FSO)

Det handlar om kompetensutveckling anpassad efter aktuella brukares behov samt överlämning vid chefsbyte.

Startdatum	Slutdatum	Status
2024-01-01	2024-12-31	

Funktionsstödsomsorgens enhetschefer har deltagit i fortbildning kring avvikelshantering. Att samtliga chefer hanterar avvikelser i verksamhetssystemet ökar möjligheten till att verksamheten kan arbeta proaktivt och undvika risker för missförhållanden.

Man har säkerställt överlämning vid chefsbyte genom att en ny checklista för introduktion har upprättats, där områdeschef/biträdande verksamhetschef ansvarar för introduktionen.

Gällande kompetensutvecklande insatser har samtliga stödpedagoger med utökat ansvar fått handledarutbildning under året. För att öka kompetensen har även utbildning i personcentrerat bemötande getts till medarbetare. Målet har varit att öka brukarens delaktighet och att den omsorg som ges ska vara anpassad till brukarens behov.

Yrkesresan har startat. Pilotgrupper arbetar med struktur och upplägg inför 2025. Yrkesresan ska på sikt ge personalen en bred kompetens för sitt uppdrag.

Under året har även en rutin kring hantering av privata medel implementerats. Detsamma gäller rutin och checklista för att identifiera och arbeta strukturerat för att minska risken för begränsningsåtgärder.

SÄRSKILT UPPDRAG NÄMND

Starta ett hälsofrämjande arbete med hög grad av brukardelaktighet på boenden inom FSO.

Målet är att gruppboenden och serviceboenden inom LSS ska utveckla det hälsofrämjande arbetet tillsammans med brukaren. Målet är också att öka kunskapen hos personal och brukare gällande fysisk aktivitet och kostvanor.

Startdatum	Slutdatum	Status
2024-01-01	2024-12-31	

På ett av divisionens gruppboenden har ett hälsoprojekt startats med medel från en stiftelse och aktiviteter planeras in med två veckors intervaller.

Majoriteten av våra grupp och servicebostäder har ett hälsofrämjande tänk implementerat men i varierande grad. Flera enheter tar emot önskemål om aktiviteter under bomöten/brukarråd och planerar in såväl grupp- som enskilda aktiviteter utifrån de enskildas behov och förutsättningar. Aktiviteter planeras såväl på enhet som utanför.

Enheterna har hälsokonferenser där arbetsterapeut, sjukgymnast och sjuksköterska närvarar på ett APT en gång per termin eller vid behov för att prata och utbilda personalen i frågor kring kostvanor och fysisk aktivitet. I ett analysverktyg för patientsäkerhet har aktiviteter skapats för 2025 för hälsokonferenser och hälsoplaner för brukarna kommer att betonas ytterligare.

Verksamhetsområdet har en fritidskoordinator som skapar förutsättningar via externa aktörer för en aktiv fritid. Enheterna ska säkerställa att brukarna får information om det utbud som finns. Förslag finns på att införa fritidsombud på varje enhet under 2025 för att kunna arbeta mer personcentrerat och nå bättre resultat kopplat till det hälsofrämjande arbetet.

SÄRSKILT UPPDRAG NÄMND

Socialpsykiatri: Delta i RARs projekt SIKTA avseende arbetsförberedande rehabilitering med utgångspunkt i verksamheten Daglig sysselsättning.

Startdatum	Slutdatum	Status
2024-01-01	2024-12-31	

Arbetet fortsätter men hädanefter kopplat till Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden.

SÄRSKILT UPPDRAG NÄMND

Utreda förutsättningarna för ett förstärkt barnperspektiv i övergången mellan anpassad skola och korttidstillsyn

I uppdraget ingår att utreda hur samverkan mellan DU och DSO kan vidareutvecklas för mer flexibla, resurseffektiva och individanpassade lösningar med barnets bästa i fokus.

Startdatum	Slutdatum	Status
2024-01-01	2024-12-31	

Ett pilotprojekt på ett år har beslutats med start från och med vårterminen 2025. I projektet ska Division utbildning ta över korttidstillsyn på morgontid - "morgonfritids". Långsiktigt ser verksamheten att det finns ytterligare möjligheter till att öka resurseffektiviteten genom att förstärka samverkan i flera delar.

SÄRSKILT UPPDRAG NÄMND

Socialpsykiatri: Kartlägga utvecklings- och förändringsbehoven inom socialpsykiatrin utifrån den utredning som gjorts.

Startdatum	Slutdatum	Status
2024-01-01	2024-12-31	

Hösten 2023 gjordes en utredning som underlag för beslut om framtida nämndtillhörighet för socialpsykiatrin. Beslut fattades om att socialpsykiatrin även fortsättningsvis ska tillhöra Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde. Därefter har divisionen sammanställt en rapport över utvecklings- och förändringsbehoven. Rapporten visar att det interna arbetet nu behöver vara prioriterat. Det handlar om att skapa tydliga strukturer för samverkan, så att man bildar rätt forum med rätt deltagare för varje brukares individuella behov i fokus. Riskbedömningar, insatser av stödpedagoger och omfattande kompetensutveckling är centrala delar. Det konstateras att ytterligare åtgärder därefter behövs, men att grunden först behöver läggas, vilket inkluderar en ekonomi i balans. Nämnden har beslutat att finansiera utbildning i ESL (Ett självständigt liv) och handledning till en beräknad kostnad på 0,9 mnkr.

Grundverksamhet

Hälsa- och sjukvård

Status

INDIKATORER

Titel	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - tillgång till sjuksköterska, andel (%)		69,0%	66,0%	66,2%
Sjuksköterskor/plats i boende för särskild service för äldre, vardagar, antal		0	0	
Risikoförebyggande åtgärder i särskilt boende, andel (%)	56,0%	48,0%	38,0%	

Äldreomsorg

Status

INDIKATORER

Titel	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)		88,0%	88,0%	87,3%
Kostnad ordinärt boende äldreomsorg, kr/inv 80+	82 421	84 258	81 568	
Invånare 80+ med hemtjänst i ordinärt	16,4%	15,7%	15,8%	

boende, andel (%) [Ny hemtjänstdefinition]				
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)		77,0%	82,0%	80,0%
Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/inv 80+	137 148	147 219	140 890	
Invånare 80+ i särskilt boende, andel (%)	11,4%	11,4%	11,0%	

Funktionsstödsomsorg

Status

INDIKATORER

Titel	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, andel (%)	63,8%	68,0%	68,0%	44,0%
Kostnad funktionsnedsättning LSS boende, kr/brukare	1 275 365	1 315 264	1 492 727	

Personer med boende enligt LSS, antal/10 000 inv	35	34	34	
--	----	----	----	--

Årets ekonomiska resultat, tkr

Verksamhet	Utfall 2024	Publicerad Budget 2024	Avvikelse budget	Utfall 2023	Förändring jmf fg år
Nämnden	-2 315	-2 516	201	-2 226	-89
Gemensamt	-110 961	-114 097	3 136	-102 016	-8 944
Hälso- och sjukvård	-88 867	-87 047	-1 820	-83 651	-5 216
Äldreomsorg	-618 999	-632 140	13 141	-588 807	-30 191
Funktionsnedsatta	-478 767	-465 500	-13 267	-463 761	-15 006
Vård- och omsorgsnämnden	-1 299 908	-1 301 300	1 392	-1 240 461	-59 447

Utfall jämfört med budget

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett positivt resultat på 1,4 mnkr för 2024.

Verksamhetsområde Gemensamt ger ett överskott på 3,1 mnkr. Främsta anledningen är att ofördelade medel och nämndens egen kompletterande satsning på Äldreomsorgslyftet inte förbrukats. Planen var att bekosta införandet av språk- och kunskapstest inom omsorgen ur de ofördelade medlen, men dessa tester har inte kommit igång. När det gäller Äldreomsorgslyftet har en utbildning till specialistundersköterska palliativ vård startat och dessutom planeras undersköterskeutbildning samt utbildning i svenska språket ihop med Campus Nyköping. Merparten av kostnaderna kommer att utfalla från och med 2025. Detta överskott uppvägs delvis av nämndens extra ersättning till DSO, där 5,5 mnkr avser ledning och administration. Sammantaget gavs en extra ersättning på 20 mnkr fördelat på de olika verksamhetsområdena.

Hälso- och sjukvården ger ett underskott på 1,8 mnkr, vilket helt förklaras av nämndens extra ersättning till DSO, där 2 mnkr avser hälso- och sjukvård.

Äldreomsorgen bidrar med ett överskott på 13,1 mnkr. Främst beror det på att hyreskostnaden för äldreboenden blev betydligt lägre än budgeterat.

Funktionsstödsomsorgen redovisar ett underskott i samma storleksordning som äldreomsorgens överskott, - 13,3 mnkr. Det beror nästan fullt ut på extraersättningen till DSO, som för funktionsstödsomsorgens del uppgår till 12,5 mnkr.

Utfall jämfört med föregående år

Det är i grunden inte några stora skillnader mellan åren, utan kostnadsökningen beror på inflation och volymökningar.

Kvalitetsarbetet

Grunduppdrag

Utförande av verksamhet inom Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde realiseras på olika sätt:

- enligt Överenskommelse med Division Social omsorg
- enligt avtal med privata utförare inom särskilt boende för äldre
- enligt avtal enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänst med divisionen och privata utförare
- enligt avtal och överenskommelser med föreningar

Krav på kvantitet och kvalitet i utförandet av verksamheterna framgår av avtal/överenskommelser och tillhörande förfrågningsunderlag och kvalitetsbilagor. Nämnden följer upp efterlevandet av kraven via verksamhetsuppföljningar, kontraktsuppföljningar samt kontinuerliga möten med utförare. Lex Sarah-rapporteringar med tillhörande utredningar ger också en bild av hur verksamheten fungerar. Det händer att uppföljningar utöver plan genomförs mot bakgrund av inkomna Lex Sarah-rapporter. Slutligen ger brukarundersökningar viktig information om verksamhetens kvalitet. Mer om kvalitetsarbetet nedan.

När det gäller grunduppdraget bedömer nämnden sammanfattningsvis att den verksamhet som nämnden har inom sitt ansvar, under 2024 i huvudsak har utförts i enlighet med avtal och överenskommelser. Ett antal avvikelser har noterats i verksamhetsuppföljningarna, men där finns handlingsplaner framtagna på uppdrag av nämnden.

Brukarundersökningar

Brukarnas nöjdhet inom äldreomsorgen mäts via Socialstyrelsens årliga brukarundersökning. 2024 års undersökning visade för hemtjänstens del generellt hög nöjdhet i likhet med tidigare år. Den sammantagna nöjdheten ligger på 87 %. Nyköping ligger totalt sett lite bättre till än riket på flertalet frågor. När det gäller särskilt boende för äldre är nöjdheten inom Nyköping vanligen i paritet med riket. Undantag från det har tidigare handlat om aktiviteter och utevistelser. Där har betyget för Nyköping varit betydligt lägre än för riket, vilket fullt ut haft koppling till de kommunalt drivna boendena. Under 2024 har dock ett stort arbete gjorts för att höja nöjdheten och det har gett resultat. Fortfarande är ett utvecklingsområde för Nyköpings och Division Social omsorgs del att arbeta med möjligheten till utevistelse. Den sammantagna nöjdheten på särskilt boende i Nyköping uppgår till 80 %.

Även inom funktionshinderområdet genomförs en årlig brukarundersökning. Resultatet av 2024 års undersökning är dock ännu inte presenterat.

Nämndens verksamhetsuppföljningar och kvalitetsledningssystem

Nämnden sätter stor vikt vid att Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) följs. Under 2022 beslutade nämnden om ett inriktningsdokument för äldreomsorgen, som visar vilken utveckling som behövs inom området för att fortsatt kunna bedriva en verksamhet av god kvalitet till rimlig kostnad.

Nämndens verksamhetsuppföljningar är ett viktigt led i nämndens kvalitetsarbete och där fokuseras bland annat på det systematiska kvalitetsarbetet ute i verksamheterna. Under 2024 var hemtjänsten i fokus för dessa uppföljningar. Mycket i verksamheterna fungerar väl och som nämnts ovan ger kunderna goda betyg i brukarundersökningen. Årets uppföljning visade dock brister när det gäller hygien kopplad till arbetskläder och hjälpmedel. Utförarna behöver också säkerställa att det i kundernas genomförandeplaner är tydligt vad kunden klarar att göra själv. Syftet är förstås att bevara förmågor så länge som möjligt och skjuta upp behovet av tyngre insatser. Slutligen behöver vissa av de privata utförarna bli bättre förberedda på hur de ska agera vid extraordinära händelser.

Internkontroll

Vård- och omsorgsnämndens internkontrollplan för året innehåller två kontrollområden:

1. Om myndighetsfunktionen fattar beslut om trygghetsskapande insats via besök trots att det skulle gå via telefon eller kamera.
2. Att externa utförare saknar tillstånd eller inte sköter skatter eller arbetsgivaravgifter.

Båda områdena har kontrollerats. Myndighetsfunktionen har hittat ett antal beslut att ompröva. Samtliga externa utförare har tillstånd och sköter sina betalningar.

Volymer och nyckeltal

På flera områden kan en relativt stor volymökning konstateras. Exempelvis gäller det bostadsanpassning, matdistribution och trygghetslarm, men detsamma gäller inom funktionsstödsomsorgen. Det stämmer väl överens med utvecklingen av andelen äldre i befolkningen. Se bilaga.

Förväntad utveckling på tre års sikt

Äldreomsorgen står inför en rad utmaningar. Det gäller såväl inom Nyköpings kommun som på nationell nivå. Åldersgruppen > 80 år kommer att öka kraftigt fram till år 2030, medan den arbetsföra befolkningen ökar betydligt blygsammare. Att fortsätta organisera och utföra äldreomsorg på samma sätt som idag skulle innebära kraftigt ökade kostnader. Det behövs en förstärkning av tidiga, förebyggande insatser, för att senarelägga behovet av tyngre kostsamma insatser.

Behovet av att arbeta och organisera sig annorlunda inom äldreomsorgen innebär också ett stort behov av att digitalisera verksamheten. Valfärdsteknik i form av exempelvis läkemedelsrobotar, egenmonitorering, blöjsensorer och mycket annat kommer att vara nödvändig.

Nyköpings äldreomsorg behöver präglas av kostnadseffektivitet, god kompetensförsörjning och god kvalitet.

Inom funktionsstödsomsorgen finns behov av att tillskapa fler gruppboenden inom kommunen - detta för att tillgodose de ökande volymerna, men också för att möjliggöra hemflytt för de som idag är externt placerade. Ett arbete behöver också göras för att tydligt sätta brukarnas behov i centrum.

Behovet av kompetensutveckling och att nyttja varje personalkategori på bästa sätt är stort inom såväl äldreomsorgen som funktionsstödsomsorgen.

Uppföljning av privata utförare

Vård- och omsorgsnämnden har privata utförare inom särskilt boende för äldre och hemtjänst. Dessutom sker en aktiv samverkan med föreningslivet inom såväl äldreomsorgen som funktionsstödsomsorgen. Det handlar i stor utsträckning om bedrivande av aktiviteter respektive olika former av sysselsättning som en förberedelse inför arbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Särskilt boende bedrivs av:

- Forenede care/Ansvar & omsorg
- Stiftelsen Betelhemmet.

Hemtjänst bedrivs av:

- Allegio omsorg
- Attendo
- Lycka omsorg
- Assistans & hemtjänst
- Gabriellas hemtjänst.

Avtal alternativt IOP-överenskommelse (Idéburet offentligt partnerskap) finns med:

- Röda korset
- Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet
- Studieförbundet vuxenskolan
- Väntjänsten
- Stigtomta-Vrena församling
- Fontänhuset
- Kooperativet Silvermånen
- Lekoteket

Den sammanlagda kostnaden under 2024 gentemot dessa utförare var:

Särskilt boende: 89 mnkr

Hemtjänst: 73 mnkr

Föreningar: 5 mnkr

Tre avtalsuppföljningar har skett med Forenede care/Ansvar & omsorg i enlighet med den plan som togs fram i samband med upphandlingen av driften. Avtalen följs och i stort bedöms kvaliteten vara i nivå med krav. Riggargatan har varit ett undantag från det. Ett antal synpunkter har inkommit från anhöriga till nämnden, som ställt krav på åtgärder. Dessa har också följts upp för att säkerställa rätt utveckling. Betelhemmet har inte följts upp under 2024, utan senaste tillfället var hösten 2023. Boendet håller en hög kvalitet.

Hemtjänstföretagen följs upp vartannat år i enlighet med nämndens plan för verksamhetsuppföljning. Våren 2024 skedde en sådan uppföljning. Samtlig utförare håller en god kvalitet gentemot kund. Vissa brister konstaterades dock i uppföljningen. Dessa handlade främst om hygien kopplat till arbetskläder respektive hjälpmedel samt fokus på funktionsbevarande arbete. Utförarna har rapporterat om hur man arbetat med åtgärder kring detta.

Avtalsuppföljningar har gjorts med samtliga föreningar och inga brister har kunnat konstateras.